

Efterord

Vad är en hjälte? För vem är man en hjälte? Vad är det modigt att göra?

Viktor funderar mycket på hur en hjälte borde vara. Det är, tycker han, ungefär allt han själv inte är. För Viktor är en hjälte en som vågar trola inför publik och lyfta Lina Davidsson upp till folkets jubel. En som beundras för sitt mod. En som vågar göra rätt och gott, så som Jovan Maric. Men genom berättelsens gång förändras Viktors bild av vad en hjälte är. Och han upptäcker att han själv faktiskt, på ett vis, redan *är* en hjälte.

Det finns några stora, kluriga frågor i livet. Vilka dessa frågorna är kan vara olika för olika personer, och de kan ändra sig genom livet. En ung människa som undrar över vad en hjälte är, kanske i själva verket funderar över samma fråga som många vuxna ställer sig: "Hur ska jag leva ett gott liv?". Fast bakom båda dessa frågorna finns en annan, viktig fråga som många av oss, både barn och vuxna, ibland undrar över: "Vem är jag egentligen?".

Det är ingen lätt fråga. Det tycker inte Viktor i berättelsen heller. En klurighet är att när vi försöker svara på den, börjar vi ofta se oss själva "utifrån", med andras ögon. Då är det lätt hänt att tappa frågan "vem är jag". Istället börjar vi fundera över frågan "duger jag egentligen?". (Det är inte så för alla, men för många. Kanske de flesta.)

Problemet är att eftersom så många av oss tror att vi inte duger som vi är, vill vi dölja vilka vi är. Viktor tänker att hans liv skulle vara över om någon i skolan fick se honom trola.

Denna känsla kallas *skam*. Vi vill inte att någon ska se vem vi är. Vi gömmer oss.

Även om jag är vuxen kan jag ibland ha samma skamkänsla som när jag var 12 år. Några gånger, nu som då, kan jag gilla den jag är. Jag känner mig trygg och glad, och vågar visa andra vem jag är. Andra gånger skäms jag över att ens finnas till. Då låtsas jag vara något jag inte är eller till och med inte vill vara. Det är lätt att bli förvirrad.

Jag tror vi alla längtar efter att någon ska se oss ”på riktigt” och ändå tycka att vi duger. När vi inte behöver dölja något. Vi längtar efter den känslan. Känslan av att bara vara utan att behöva göra något för att andra ska gilla eller beundra en. Men det kan vara svårt att tro att det kan räcka med att bara vara sig själv.

Så en snarlik (men inte lik) fråga börjar smyga sig på. Det är frågan: ”vem *vill* jag vara?”

Det är inte ovanligt att den man *vill vara* känns mycket bättre och mer värdefull än den man faktiskt tycker att man *är*. Viktor anar ibland en annan inuti sig, en som kanske är det han drömmer om att våga vara. En hjälte.

Den vi drömmer om att vara *är* en del av den vi är. Vår dröm om vem vi i framtiden skulle vilja vara är vår egen dröm, ingen annans. Våra drömmar gör oss till de vi är nu. Precis som våra minnen gör oss till den vi är, gör våra drömmar oss till den vi är. Det är bra att drömma om vem man vill vara. Det är fint att vilja vara en hjälte, eller en god människa. Men ibland blir vi hårda mot oss själva, och tänker att den jag ”verkligt” är inte duger jämfört med den jag vill vara. Och så vågar vi inte leva som vi vill. Vi tänker mest på vad andra ska tycka och tänka om oss.

Frågan om ”vem jag egentligen är” har kanske inte ett svar. För den jag är blir till i mötet med andra människor. Att vara en hjälte, eller en som känner sig trygg och glad i sig själv, handlar kanske mer om en känsla än något annat. Och denna känsla dyker inte upp ur intet eller ur Viktors inre. Känslan

av trygghet dyker upp när människor omkring honom visar att de bryr sig, att han duger – att den han *är* inte är fel, utan älskad!

I slutet av boken vet Viktor inte om han är en ”riktig” hjälte (eller ens vad det är). Men han vet åtminstone att han är ”någons hjälte”. Linas hjälte. Det räcker att ha varit sig själv, både den han skäms över OCH den han har drömt om att få vara. Han har kunnat känna sig hel och upplevt att han inte behöver skämmas över den han är.

Jag tror det är bra att vi drömmar om den vi vill vara. Men jag tror också att det är viktigt att lära sig att gilla sig själv först. Eller att åtminstone tåla sig själv precis som man är. När jag gillar mig själv vågar jag låta andra se mig som jag är. När jag inte skäms över vem jag är, är det enklare att strunta i vad andra tycker om mig. Då har jag även mycket lättare för att se hur *den andra* känner – den som kanske också behöver bli sedd för den hen är.

Genom berättelsens gång börjar Viktor se att den ”nya” inuti sig, som han ibland får se glimtar av, faktiskt är han själv och hans föreställning av vad en hjälte är börjar ändras. Han inser att det räcker att våga vara sig själv för att vara en hjälte. Att vara en hjälte är kanske inte något man ”är” utan något som blir *blir* i relationer med andra människor. Lina ser honom sjunga Elvis iklädd en rosa morgonrock. Och gillar det. Syskonen hjälper Viktor att visa upp sig som Mr. Vic, trollkarlen han drömmer om att vara. De tycker om honom. Precis som han är.

Viktor vågar göra det han inte trodde han hade mod nog att klara av. Han vågar visa upp sig. Hela sig. Och det är faktiskt något av det modigaste man kan göra! Det tycker i alla fall jag. Vad tycker du?

Maud Marion Laird Eriksen

Lektor i etik vid Uppsala universitet

(fast även en hjälte i eget liv eftersom hon vågade ta tjänstledigt från jobbet för att läsa till trädgårdsmästare).